

Csurgó és Környéke

KÖZÉLETI ÉS KULTURÁLIS LAP

XXX. évfolyam • 11. szám • 2021. november

www.csurgo.hu

csurgoeskorneye

Csurgó Város ingyenesen megjelenő havilapja

HELYTÖRTÉNET
12. OLDAL

"Tűz van! Tűz van!"

INTERJÚ
8. OLDAL

Fedezze fel! Ismerje meg
Csurgó és a térség legszebb helyeit!

AKTUÁLIS
2. OLDAL

"Vándorol" a múzeum

Tíz éves a Csurgói Napsugár Egyesület

4. OLDAL

AKTUÁLIS

Öleld meg
a múzeumot!

4. OLDAL

AKTUÁLIS

Ünnep után,
ünnep előtt a
családfakutatás
rejtelméről

7. OLDAL

KULTÚRA

Marhahús és
provizorok

14. OLDAL

ÉLETMÓD

Köszönet a
véradóknak

15. OLDAL

Háromszáz töklámpás világított
a sugárúti fasoron

AKTUÁLIS
3. OLDAL

A malakológiáról tartott előadást
Szabó Sándor

AKTUÁLIS
5. OLDAL

„Vándorol” a múzeum

Az idén ősszel megrendezett Múzeumok Őszi Fesztiválja keretében két program került megrendezésre.

A Hadikórházi történetek elsősorban azt az időszakot szerette volna bemutatni, amikor a múzeumépületben még a Csurgói Vöröskereszt Egylet Kisegítő Kórháza működött az I. világháború idején. Az Éhn Kálmán doktor által vezetett

intézményben több száz sérült katonát láttak el működésének pár hónapja alatt. A Csurgó és Vidéke ekkoriban beszámolt az adományokról, érdekesebb esetekről, történésekről, hiszen főszerkesztője – Mohar József tanítóképzési igazgató – egyben a helyi Vöröskereszt elnöke is volt. Ebből kiindulva épült fel a nyomozós játék: valós és fiktív személyek, esemé-

nyek elevenedtek meg. A cél természetesen ugyanaz volt, mint a korábbi évek hasonló tematikájú rendezvényein: a résztvevők játékos formában bővíthették helytörténeti tudásukat. A játék azonban itt nem ér véget, némi fejlesztés után tovább költöztetjük az online térbe, ahol bárki számára elérhető lesz, akár esti kikapcsolódásként is.

A Várostörténet múzeumi perspektívából c. szabadtéri kiállításunk egy kicsit a múzeumban dolgozó szakemberek szemszögéből kívánta megmutatni a város helytörténetét. A Helytörténeti Gyűjtemény Fotó-és Adattárába az eltelt évtizedek alatt rengeteg olyan emlék került be, amelyekből kirajzolódik előttünk Csurgó száz évvel ezelőtti múltja, a már lebontott épületek (Hangya Ház, Napsugár Ipari Szövetkezet) és a már elfeledett személyek (Kreisler, Vajda) által alakított történelem. Az emberek többségének ezek teljesen ismeretlenek, ám a Széchenyi téren kiállított molinókkal egy olyan múltbeli időutazásra invitáltuk őket, amelyek révén a mi szemünkkel nézhetik a várost. A nézelődés itt sem ér még véget, hiszen a molinók a következő hetekben vándorolni fognak – az Óvárostól kezdve, intézményeken keresztül, Alcsokig bezárólag –, hogy minél több itt élőhöz eljussanak.

PETLÁNOVICS ESZTER

Jótekonysági Bál

A Csurgó Járási Család- és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat Kistérségi Rászoruló-kért Egyesülete november 6-án

Jótekonysági Bált szervezett. A rendezvény célja a térségben élő hátrányosabb helyzetű egyének, családok megsegíté-

se volt.

A bál a retro jegyében zajlott, nagyon sok vendég a 80-as, 90-es évek divatja szerint öltözött fel. A limbo verseny után így díjazhatták a legjobb női és a legjobb férfi öltözetet is.

Az idén a tombola felajánlások között két fődíjat is ki-sorsoltak. A Vadása családnak köszönhetően az Őrségben található Vadása Házban, egy két fő részére szóló, két éjszakás pihenést, illetve Ulrich Róbert által felajánlott grillező funkcióval ellátott mikrohullámú sütőt. Emellett rengeteg értékes

ajándéktárgy talált gazdára, amelyekért nagyon hálásak a bál szervezői a felajánlóknak.

A belépőjegyekből és a tombola vásárlással összegyűjtött összegből karácsony előtt a Csurgói Járásban 100 gyermek kap ajándécsomagot. Január hónapban pedig élelmiszer-csomagra számíthat több rászoruló is a térségben.

A retro bál második alkalommal került megrendezésre, a vendégek visszajelzései alapján a hagyományt jövőre is folytatni szeretnék a szervezők.

BV

Háromszáz töklámpás világított a sugárúti fasoron

Közel 300 töklámpás hívta találkozásra az érdeklődőket a sugárúti fasoron. Az idei évben már egy hagyomány kiteljesedéseként láthatták a faragott, világító töklámpásokat az arra járók. A Sportcsarnok Kft. munkatársai időről-időre újabb és újabb ötletekkel örvendeztetik meg a város lakóit, s a központjában található park látogatóit. Szemet gyönyörködtető akciójukról a Csokonai Közösségi Ház vezetője mesélt lapunknak.

- Az elmúlt évben hagyományteremtő szándékkal indítottunk útjára egy új szabadtéri programot, a töklámpás faragást, és a lámpások kihelyezését a sugár úti gesztenyesor fái alá. Tavaly körülbelül 150 tök, idén pedig közel 300 db fara-

gott alkotás díszítette a fasort, amit a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és az Eötvös József Általános Iskola diákjai segítettek nekünk kifaragni. Estéknként megtelt az utca családokkal,

akik azért látogattak ki, hogy életre keltsenek mécseseikkel egy-egy töklámpást. Aki nem tudott kilátogatni, ő behozta a gyertyákat nekünk a Közösségi Házba, ezzel támogatva a

kezdeményezésünket, de akadt olyan is, akivel estéről-estére személyesen is találkoztunk a lámpások kivilágítása alkalmával. A nagy érdeklődésre való tekintettel az idei évben ingyenes tökfárgással színesítettük az esti programokat, és a faragás végeztével együtt helyeztük ki a tököket a többi közé. Jó érzés, hogy egy ilyen hagyományt sikerült teremteni, ami ennyire megmozgatta a lakosságot, sőt a térséget is, hiszen sok vidéki látogatóval találkoztunk az esti mécsesgyűjtés alkalmával. Igazi közösségépítő programra sikeredett a kezdeményezés, ami nagy örömmel tölt el, és a jövőben biztosan folytatni fogunk. - összegezte Márton-Szűcs Brigitta

SZVK

Lakossági napelem pályázatról tartottak fórumot Csurgón

A Lakossági napelem és fűtési rendszer pályázat részleteivel ismerkedhettek meg november 13-án a Csokonai Közösségi Házba ellátogatók, ahol többek között az alábbi kérdésekre is választ kaphattak az érdeklődők:

Mikor nyílik a pályázat napelemre?

Baranya, Bács-Kiskun, Békés, Csongrád-Csanád, Somogy és Tolna megye: 2021.12.13. 17:00 órától 2022. január 03. 18:00 óráig

Milyen fejlesztési céllal lehet pályázni a napelem támogatásra?

A pályázat keretében kizárólag az alábbi két különböző műszaki tartalom egyikére igényelhető támogatás:

- Tetőszerkezetre helyezett, saját fogyasztás fedezésére célzó napelemes rendszer létesítése

- Tetőszerkezetre helyezett, alább részletezett kapaci-

táskorlát mellett napelemes rendszer létesítése, fűtési rendszer elektrifikálása hőszivattyúval, villamosenergia tároló beépítése és nyílászáró cseréje.

Ki pályázhat a napelem támogatásra?

Aki az adott ingatlanban tulajdonnal vagy résztulajdonnal rendelkezik. Haszonélvezeti-, özvegyi-, illetve egyéb jog nem elegendő. A napelem pályázat magánszemélyeknek szól, így nagykorú természetes személyek egyike adhat be kérelmet, de ehhez van egy jövedelmi korlát is.

Csak akkor adhat be kérelmet, ha az ingatlanban tulajdonnal vagy résztulajdonnal rendelkező személy vagy személyek 2020. évi adóbevallásban szereplő együttes jövedelme egy főre vetítve nem haladja meg a 4,85 millió forintot. Fontos, tehát, hogy a tulajdonosokat kell figyelembe venni (alapesetben a 2021.

augusztus 30-i állapot szerinti tulajdonosokat, de ha ahhoz képest van változás, akkor a pályázat benyújtásakor aktuális tulajdonosokat), és így az állandó lakcímmel/tartózkodási hellyel oda bejelentettek számával nem kell számolni az egy főre jutó jövedelemnél.

Összefoglalva tehát, aki megfelel az alábbi feltételeknek:

- Nagykorú magánszemély.
- Magyar adóazonosító jellel rendelkezik.

- Tulajdonjoggal rendelkezik a beruházással érintett ingatlanban.

- Megfelel a jövedelmi előírásnak.

Mekkora a jövedelmi korlát a napelem támogatásnál?

A napelem támogatási pályázat jövedelmi korlátja 4,85 millió forint/fő. A jövedelmi korlát során figyelembe vehető körülmények között ki kell emelni, hogy a nyugdíj is jövedelemnek minősül. Akinek

2020-ban nem volt jövedelme, nem szerepeltethető a képletben a nevezőben. A kiírás végleges verziója az öröklési és adásvételi, illetve ajándékozási kérdéseket is tisztázta.

Mekkora az elnyerhető vissza nem térítendő támogatás a napelem pályázatnál?

Az elnyerhető vissza nem térítendő támogatás intenzitása 100%, az elnyerhető támogatás a napelem tetőre szerelésekor legfeljebb bruttó 2 900 000 forint lehet, a komplexebb cél esetén legfeljebb bruttó 11 300 000 Ft. Az egy pályázó által igényelhető vissza nem térítendő támogatás mértéke a pályázat által érintett ingatlan műszaki állapota és a megvalósításra kerülő műszaki kombináció mentén változik.

A részletes pályázati felhívás az alábbi weboldalon ismerhető meg:

napelem.palyazat.gov.hu

SZVK

Tíz éves a Csurgói Napsugár Egyesület

● folytatás az első oldalról

Az idei évben 10 éve már, hogy elkezdte tevékenységét a Csurgói Napsugár Egyesület. Ez alkalomból október 29-én ünnepséget szerveztek a Napsugár Szociális Intézményben. A meglehetősen aktív egyesület múltjáról és terveiről Vassné Huszics Bernadett intézményvezető asszony, az egyesület elnöke mesélt:

- Az induláskor nem is tudtuk, hogy mi is ez, mi is vár ránk, mi is lesz a teendőnk. Az elmúlt 10 esztendőben megtapasztaltuk, hogy van mit, volt mit tenni, és tettünk is nagyon sok mindent. Az egyesületünk fő célja tulajdonképpen a fogyatékossgal élők életminőségének a javítása volt, de emellett az évek során nagyon-nagyon sok tevékenységi kört megtettünk, sok-sok dolgot csináltunk.

Már a 2011-es évben egy Leader pályázatot nyújtott be egyesületünk, aminek sikeres megnyerése után a 2012. márciusában megnyíló intézménynek a berendezéseit tudtuk a későbbiekben beszerezni. Eszközöket, bútorokat, számítástechnikai eszközöket, rendezvényeket tudtunk megtartani

leader-es pályázatokból, amiből nem csak Csurgón, hanem a kistérség több településén, Szentán, Őrtilosban is tartottunk nívós, akár 300 fős rendezvényeket is.

A későbbiekben további pályázatokat tudtunk benyújtani a Nemzeti Együttműködési Alap-hoz, az FSZK-nál tudtunk pályázatokat benyújtani, illetve Csurgó Város Önkormányzata által kiírt kisebb pályázatokban tudtunk részt venni. A kistérség sportlap pályázatából is tudtunk forrást teremteni, és a befolyt összegekből a gyógyászati segédeszköz kölcsönző, fejlesztő eszközök kölcsönzésétől elkezdve a kertészetünk szépítése, az intézmény mindennapi munkájának a segítése, továbbá a foglalkoztatásban való részvétel is meg tudott valósulni. Tudtunk alkalmazni gyógytornászt, gyógymasszörzt, úszóedzőt, lovasterapeutát, szurdopedagógust egy pályázati forrásból, ami az intézményünk mindennapjait szebbé tette. Ezeken túlmenően a lakosság részére is bocsátottuk ezt a segítséget, hiszen hétvégi klubokat rendeztünk, preventív jellegű tornák is vol-

tak, valamint óvodás gyermekek is tudtak jönni a fejlesztő foglalkozásokra. Az évek során rengeteg rendezvényünk volt, sport rendezvény, családi nap, kirándulások, táborok. Néhány közülük: Vrsr-ban voltunk a testvérvárosunkban 5 napot, ahova a fogyatékossgal élő társainkat is tudtuk vinni. Ragyogott az emberek szeme, ezeket nem felejthük soha. Illetve fonyódi táborozáson vettünk részt fogyatékossgal

élőkkel, és családtagjaikkal. Nem tudnám számát sem megmondani, hogy ezen munkálatokban hány ember segített nekünk, akik segítségével nélkülük vagy nem is tudnánk létesülni, vagy sokkal nehezebben, illetve nem ilyen színvonalasan tudna működni az egyesületünk.

Az idei évben egy nagy álom valósult meg, hiszen egy pályázat keretein belül ingatlant tudtunk vásárolni az egyesületünk. Ott már a munkálatok folynak. Kertészeti tevékenységünkbe beleláthatott a média, illetve a lakosság is. Az ingatlan felújítása várta magára, azonban a mai nap folyamán egy bejelentés fog érkezni, miszerint itt is pozitívum ér bennünket.

A továbbiakban szeretnénk 2022. márciusában egy jótékonysági rendezvényt tartani, ahol az intézmény 10 éves születésnapját is megünnepeljük. Erre szeretnénk ha elkészülne már egy olyan kiadvány, ahol az intézményünk, illetve egyesületünk 10 éves múltja bent lenne. Ezen már most dolgozunk és reméljük, hogy addigra meg is fog valósulni. Szeretnénk a továbbiakban is sok rendezvényt tartani a város életében aktívan részt venni, mint ahogy eddig is. A rendezvényeken intenzíven részt venni, a kézműves tevékenységeinkkel, a kézműves termékeinkkel segíteni a város miliójét javítani, illetve a város nyújtotta lehetőségeket, például az uszodát továbbra is szeretnénk kihasználni. Tervünk az, hogy minél több embernek adjunk lehetőséget arra, hogy vízhez szokhasson, úszhasson. Rekreációs tervek és tevékenységek vannak a tarsolyunkban. Mindemmellet a mozgás, a sport továbbra is központi jelentőségű számunkra, a bicikli túrától elkezdve a botos túráig. Már most jelenthetem be, hogy megérkeztek a botok a túrára, hiszen nem régebbe volt egy nagyon nívós kis rendezvényünk ezzel kapcsolatosan. Ugyanakkor mindenképpen szeretnénk a preventív tevékenységekre is összpontosítani, megelőzni betegségeket, hiszen ez a ren-

geteg népbetegség, ami van körülöttünk, ebben is aktívan szeretnénk részt venni, a megelőzésben.

Adományok gyűjtése, kiosztása mint ahogy eddig is, a koronavírus ideje alatt az egyesületünk, az önkénteseink és dolgozóink részt vettek ebben, hiszen közel 500 csomagot sikerült kiosztani. Ennek a megszervezése, megvásárlása, kiosztása nem kicsi munka volt, de ezt is meg tudtuk valósítani.

Terveink között van az, hogy a természet adta lehetőségeket továbbra is kiaknázzuk, tehát a kertészeti munkálatok,

a természetben minél többet kint lenni. A környezetvédelem szintén a mindennapjainkban benne van. Erre a lakosságot is szeretném buzdítani, ahogy eddig is. Szeretnénk a természetes gyógymódoknak a terjesztését, hogy minél többen ezzel éljenek. Itt akár a masszázskra gondolok, a különböző gyógynövények felhasználására. Ezekkel kapcsolatosan szeretnénk majd rendezvényeket, műsorokat, előadásokat szervezni. Valamint továbbra is szeretnénk a rendezvények mellett táborokat, akár bent lakásos táborokat, hosszúhét-

végés, vagy akár napi szinten itt lenni, hazamenni és másnap újra folytatni. Tehát ilyen terveink vannak.

Szeretnénk, ha minél többen részt vennének az egyesületünk által adta lehetősé-

gekben. Minél több ember tudna eljönni a rendezvényeinkre. Többek között szeretnénk majd a gasztronómiát is behozni az intézményünkbe. Eddig is nagyon sokat sütötünk-főztünk. Hagyományos ételek mellett az egészséges ételek elkészítése, fogyasztása is célunk. Ez mellett van egy olyan kósza gondolatunk is, hogy nemzetközi konyhát is behoznánk az intézmény életébe, illetve az egyesületünk életébe, ahol szeretnénk, ha majd a lakosság is részt vehetne - összegezte Vassné Huszics Bernadett. SZVK

A malakológiáról tartott előadást Szabó Sándor

Különös témáról hallhattak előadást november 10-én a Csokonai Községi Házba ellátogató érdeklődők. Szabó Sándor a malakológiában, vagyis a puhatestű fajokkal foglalkozó állattanban szerzett tapasztalatairól, illetve kutatásairól, eredményeiről tartott érdekes előadást.

A szakember téma iránti érdeklődése régre nyúlik vissza: - első diplomámat Szegeden, Tarnáképző főiskolán szereztem és ott viszonylag hamar csatlakoztam a Tudományos Diák-

köri Mozgalomhoz. Kezdetben rovarokkal, aztán később csatlakoztam a malakológusokhoz, hiszen ott volt igazából egy olyan mentorom, aki ebben tudott segíteni. Aztán részt vettem TDK konferencián, ahol helyi első helyet szereztem két alkalommal, illetve a csigás dolgozatommal az országoson különdíjat kaptam, és akkor döntöttem el, hogy én ezt sokáig fogom folytatni. Másfél év múlva 50 éve lesz, hogy az első gyűjtésemet megtettem.

Az ízeltlábúak után a má-

sodik legnagyobb törzsről van szó. A magyarországi ősembernek táplálkozásának elég nagy hányadát adták ki a kagylók és a nagyobb testű csigák. A világ népének ételmezésében ugyanakkor még most is nagy szerepe van. Tudománytörténeti szempontból pedig az az érdekesség, hogy van egy olyan, ma is élő faj, ami több mint 200 millió éve létezik a szilur korból, tehát jól bírják a küzdelmet a környezeti tényezőkkel.

Előadásomban több ponton akár a Bükk hegység, akár a Kiskunság, akár Csurgó kapcsán a különböző kutatási témáim rámutattak arra, hogy bizony változik az élővilág, és akár itt a Dunántúlon, akár a Duna-Tisza közén, de bizony még a Bükk hegységben is a szárazodás jelensége látható, illetve azok a fajok kezdenek dominálni, amelyek hőkedvelő, tehát melegkedvelő fajok.

Újabb kutatási eredményként egy szintén hosszú távú, 15 éves vizsgálati időszak zárult le. A Magyar Malakológiai Társaság ülésén bemutattam,

illetőleg egy rövid tanulmány is megjelenés alatt van. A zalai szurokcsiga a téma. Ez egy olyan faj, ami kizárólag a Száva, a Dráva és a Duna egy-két mellékágában él, és rendkívüli módon változtatja az alakját. Magának a fajnak az alakot, morfológiai vizsgálatához egy olyan módszert alkalmaztam, amit eddig még nem, ami nagyon sok mérésen alapul. Egy-egy példánynak a mérése sokszor 20 percet vesz igénybe, és amikor sokszáz példány van, az meglehetősen időigényes. Viszont egy olyan módszert sikerült kitalálni, amivel ez a változékony faj minősíthető, tipizálható. Ami mindenképpen fontos eredmény, hogy sikerült kimutatni a mai Magyarország területéről a Dráva, Kerka és a Mura, illetőleg Zalában is sikerült megtalálni. Három olyan morfológiai típus, vagy ökológiai típus ahogy tetszik, amelyet eddig még nem tudtunk. Tehát a tudományra nézve ilyen szempontból, ez egy fontos eredmény - összegezte Szabó Sándor.

SZVK

Három különleges somogyi asszony is kiérdemelte a Caritas Hungarica díjat

FOTÓ: THALER TAMÁS/MAGYAR KURIR

A zamárdi Bemné Schneider Mária, a csurgói Jánosa Tiborné és a szintén csurgói Maronics Mária kapta az idén a Caritas Hungarica díjat.

A Katolikus KaritásZ vezetősége által alapított díjjal minden esztendőben a KaritásZ-önkéntesek példaértékű tevékenységét ismerik el. A 10. alkalommal megrendezett díjátadó ezúttal is a Magyar Szentek templomában zajlott. Az ünnepségen Spányi Antal székesfehérvári megyés püspök, a KaritásZ elnöke, Écsy Gábor, a szervezet országos igazgatója, s az egyházmegyei igazgatók 47 önkéntesnek köszönték meg szívvel-lélekkel végzett, áldozatos tevékenységét, köztük a három somogyi díjazottnak. Bemné Schneider

Mária a zamárdi KaritásZ alapító tagja és fáradhatatlan vezetője. A családjából hozott, szegények felé irányuló érzékenysége mindig arra készítette, hogy ott segítsen, ahol csak lehet, legyen szó családokról, gyerekekről vagy idősekről, betegekről.

Feketéné Szabó Márta, a Kaposvári Egyházmegye KaritásZ igazgatója kiemelte azt is, hogy különös odaadással fordul a krízishelyzetben lévők felé. Segítőkézsége, emberszeretete példaértékű, hite pedig erőforrás.

Jánosa Tiborné a csurgói Jézus Szíve Plébánia KaritásZ Csoportjának lelkes tagja, jelenleg pénztárosa, aki hosszú évek óta szívesen vesz részt bármilyen karitatív munkában.

Mivel maga is három gyerkőcöt nevelt, különös gonddal fordul a nehéz helyzetben élő nagycsaládosok felé. Jól ismeri az őket érintő problémákat, érdekükért mindig szót emel – tudtuk meg, a karitásZigazgatótól, aki elmondta azt is: csurgói munkatársa a keresztény értékrend alapjának tekinti az emberekre való odafigyelést, s rendszeres vallásgyakorlóként, gyümölcsként születik meg irgalmas szeretete a nehézséget szenvedők felé.

A mindig mosolygós Maronics Mária a csurgói Jézus Szíve Plébánia KaritásZ Csoportjának egyik alapító tagja és azóta is elkötelezett, aktív munkatársa, immár több mint egy évtizede. Mivel sokgyermekes családból származik, különös érzékeny-

séggel fordul a nagycsaládosok felé, de rendszeresen látogat betegeket, időseket is.

A díjátadó hálaadó szentmisével kezdődött, amelyet Spányi Antal jelenlévő paptársaival mutatott be. A főpásztor azzal zárta szentbeszédét: „változzon meg a szívünk, változzon meg az életről alkotott felfogásunk, s akkor majd megváltoztatjuk a világot. Nem mi, hanem Isten kegyelme általunk.” A 2012-ben alapított Caritas Hungarica díjat azok az önkéntesek kaphatják meg, akik a legtöbbet tették a rászorultakért, idősekért, betegekért, fogyatékkal élőkért vagy a társadalom peremére sodródott családokért.

SONLINE.HU

Krimiíró versenyfelhívás

Somogy megyei gyerekeket hívunk alkotásra, hogy egy krimiíró verseny keretében mutathassák meg kreativitásukat, fantáziájukat és ügyességüket az Adventi időszakban! Kategóriánként három művet választunk ki.

A pályázat témája

Az előválogatás során ki-

emelten értékeljük azokat az alkotásokat, amelyek tükrözik az adventi időszak szépségét, a karácsony közeledtét, valamint fontos szempont, hogy az alkotás tükrözze, mit tesz a család azért, hogy ne váljanak bűncselekmény áldozatává!

Korosztályok:

I. korcsoport: 11–14 éves

tanulók

II. korcsoport: 15-18 éves tanulók

A pályázat benyújtásának módja:

Minden jelentkező csak egy alkotással indulhat a pályázaton.

A pályaműveket szkennelve várjuk az ovari.helena@somogy.police.hu e-mail címre 2021. december 10. 12 óráig. A pályázatok mellé csatolják a

pályázó gyermek nevét, intézmény nevét, életkorát, osztályát, e-mail címet, telefonszámot!

Elbírálás:

Minden korosztályban 3-3 művet fogunk díjazni, amit egy szakmai zsűri ítél oda.

SOMOGY MEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
BŰNÜGYI IGAZGATÓSÁG
BŰNMEGELŐZÉSI OSZTÁLY

Cukorba áztatja a horgolt csodákat a csurgói asszony

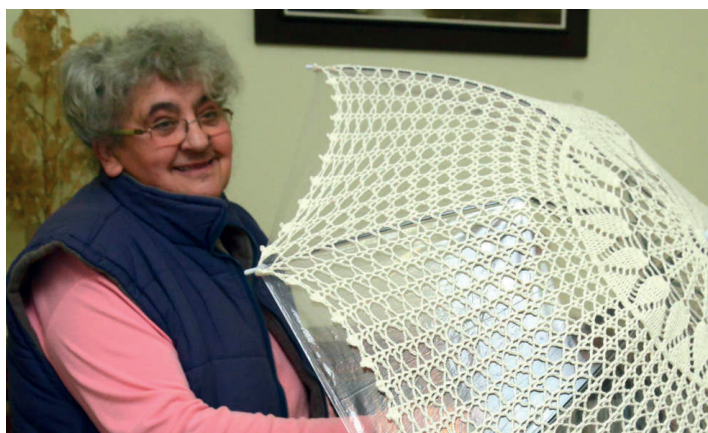

FOTO: SONLINE.HU

Nincs olyan nap, hogy ne kerülne elő a horgolótű Füstös Dezsőné csurgói otthonában.

Az asszony lelki megnyugvását a horgolásban találta meg. – Édesanyámék négyen voltak testvérek, mindannyian

nagyon szépen kézimunkáztak és engem is megtanított a horgolásra – mondta el a nyugdíjas asszony. Eleinte édesanyja befejezetlen munkáinak állt neki, tíz éve, mióta nyugdíjas már több száz horgolt alko-

tás díszíti otthonát. A terítők, szőnyegek és párnák mellett egy esernyőt is készített.

– Eleinte könyvekből néztem a mintákat, majd az interneten keresgéltem, sokszor csak egy képet találtam, ami alapján nem volt egyszerű a megvalósítás, de nem adtam fel és sikerült elkészíteni – tette hozzá a csurgói alkotó.

Húsvétkor tojások, tojástartók készültek, most pedig karácsonyra készülődve harangok, angyalkák képezik a repertoárt. – Nem árusítom a díszeket, inkább elajándékozom unokáimnak, a családomnak és a barátoknak. Nagy öröm számomra, ha mosolyt csalogok egy-egy horgolt alkotással az arcukra

– mondta el Füstös Dezsőné. Keze nyomán egy angyalka 2–3 óra alatt elkészül. – Mikor befejezem, utána kikeményítem a horgolt mintát. Eddig több szert kipróbáltam, de a cukor vált be a legjobban – tette hozzá. Megjegyezte: nehéz minőségi fonalhoz hozzájutni és keres átlátszó gömböket is, amelyeken a minták a legjobban mutatnak.

Legkisebbik unokája szívesen talál ki a nagymamájának újabb munkát, körsálat, fejpántot és díspárnát is készített neki. – Julcsikám kacérkodik a horgolással – mondta mosolyogva Ani néni.

SONLINE.HU

Ünnep után, ünnep előtt a családfakutatás rejtelméről

Ismeretlen elődök. Vajon kik az utódok?

Két közeli volt és leendő ünnepünk, a Halottak napja és Karácsony táján erősödnek a családi kapcsolatok, bővülnek a találkozások. Szóba kerülnek élők és holtak. Neveket olvasunk a fejfákról, évszámokat jegyzetelünk. Meghallgatjuk az egyszer

volt távoli és közeli családtagokról szóló emlékeztetéseket, élet történeteket.

A karácsonyi ünnepkörben aztán még szorosabbá válnak a kötelékek, közelebbi és távolabbi családtagok, rokonok találkozóin régi fotók nézegetésével találhatjuk, hogy „Ki kicsoda?” a sokszor már megsárgult fényképeken.

A családtörténet kibogozása, a genealógia, azaz a családkutatás napjaink egyre népszerűbb „tudomány ágai” közé tartozik. A megyei levéltárak országsszerte szervezték és szervezik a „Hetediziglen” című előadássorozataikat, melyeken a családfakutatást segítő hasznos információkkal, forrásanyagok, főként települési anyakönyvek elérhetőségeivel látják el az érdeklődőket.

Minden ember 2 szülővel, 4 nagyszülővel, 8 dédszülővel, de már 16 ükszülővel rendelkezik. Így aztán három generációra visszatekintve már 16 ős után lehet nyomozni úgy, hogy ez akár már ugyanennyi települést is jelenthet. Szüleink, nagyszüleink, sokszor dédszüleink adatait ismerve, látszólag könnyűnek tűnően vágunk bele a családi szálak kibogozásába, azonban a pontos adatok kiderítéséhez sokféle ismeretre és forrás felkutatásra van szükség.

Legtöbbit a felekezeti hovatartozás, a vallás ismerte, valamint a pontos születési,

házassági és halálozási időpontok, helyszínek alapján a szintén születési, házassági és halotti anyakönyvek segítenek.

Magyarországon az egyházi anyakönyvezés a 16. századig vezethető vissza. Az egységes, állami anyakönyvezés 1895. október 1-től vált kötelező érvényűvé.

A családkutatás időigényes munka, hiszen a kutatást nagyrészt különféle levéltárakban kell végezni, azonban napjaink technikai, az online digitalizált elérhetőségek könnyebbé teszik az adatgyűjtést. Az interneten böngészve könnyen ráakadhatunk olyan oldalakra, egymást segítő online kutatói csoportokra, családfa rajzoló programokra és sablonokra, melyek jó kiindulási alapot adhatnak az adatgyűjtő munkához.

A családtörténeteket feltáró kutató folyamata gyakran okozhat kellemes és kellemetlen pillanatokat is. Fény derülhet tragédiákra és akár nemesi felmenőkre is. Azonban nem az a cél, hogy hercegeket, hírességeket találjunk a családkban, hanem az, hogy tudjuk honnét jöttünk, kiknek a génjeit kaptuk és visszük-adjuk tovább generációkon keresztül, gyermekeink által a jövőnek is.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Fedezze fel! Ismerje meg Csurgó és a térség legszebb helyeit!

A meglévő és megújuló turisztikai arculat népszerűsítésének és a turisztikai fejlesztések kommunikációjának egyik leghatékonyabb módja a saját készítésű információs, tájékoztató jellegű anyagok kiadása és terjesztése.

A közel múltban „Fedezze fel! Csurgó Térképes Turisztikai Kiadványa”, a „Turista Térkép” és „Két keréken Csurgó és környékén” címmel három magas színvonalú, új formai és tartalmi elemeket tartalmazó turisztikai kiadvány látott napvilágot az IMCOM Bt. és a Csurgói Közös Önkormányzati Hivatal munkatársainak közreműködésével.

Csók Eszter, a hivatal területfejlesztési ügyintézőjét, a szerkesztési folyamatok főkoordinátorát a kiadványok létrejöttének folyamatairól és a kiadás céljairól kérdeztük.

Csók Eszter, az ötletes, kreatív térképek megalkotója

Milyen indíttatásból, milyen szempontok alapján készítetted/készíttették a kiadványokat? Voltak-e szerkesztő társaid?

- Csurgó és térsége turisztikai látványosságai, kínálatai nem kellően ismertek sem a helyi lakosság, és sem az ide látogatók részéről. A turisztikai lehetőségeinek megismertetésére, népszerűsítésére, a vendég-szervezés, a programkínálat, valamint egy hatékonyan működő információs rendszer

szükséges, csak így lehet eredményes idegenforgalmi marketing tevékenységünk.

A turista térképet én magam szerkesztettem, a térképes turisztikai kiadványt Szabó Balázs, az IMCOM Bt. ügyvezető igazgatója készítette. A kiadványok tartalmának összeállításában a hivatal dolgozói is közreműködtek.

Mi volt az elkészítések célja?

A tervezett kiadványok célja, hogy Csurgó város turisztikailag prioritást élvező elemei kerüljenek a nagyközönség elé, ismertetve az állandó rendezvényeket, kulturális örökségeket, természeti értékeket, kiemelve a jelentősebb turisztikai látványosságot, a turisták részére könnyen elérhető vendéglátó és szállást adó szolgáltató egységeket, ezzel növelve a területre látogatók, illetve a csurgói térségben töltött vendégéjszakák számát. A turistákat, csak átgondolt, alapos marketing stratégiával csalogathatjuk térségünkbe. A kiadványok tematikus szerkezete megkönnyíti a tájékozódást, információszerzést, a lakosok, illetve Csurgó és térsége turisztikai kínálatát igénybe vevő hazai és külföldi turisták számára, ezért a marketing anyagok horvát és angol idegen nyelveken is elkészültek.

Úgy látom, mintha a kiadványok különböző forrásokból készültek volna. A megjelenés milyen pénzekből lett finanszírozva? A városnak volt-e rá költsége?

- Mindkét kiadvány egyazon forrásból készült. Az önkormányzat a VP6-19.2.1.-95-4-17 kódszámú „Térségi marketing tevékenységek támogatása” című felhívásra benyújtott pályázat pozitív elbírálásának köszönheti az elnyert támogatást, amit a Vidékfejlesztési Program Irányító Hatósága, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból és a hazai központi költségvetési előirányzatból finanszíroz. Az önkormányzat a költségek kiegyenlítéséhez 5% önerőt biztosít.

Csurgó térképet összesen az idegen nyelv-

Hívogatóan tetszetősek az új kiadványok

vü példányokat is beszámítva 1500, Csurgó turisztikai térképes kiadványt 2000 példányban nyomtattattuk a Szülőföld Könyvkiadó Kft. megbízásával.

A kiadványokat hol lehet elérni?

- Csurgón egyrészt a polgármesteri hiva-

talban állnak rendelkezésre a promóciós termékek, illetve a vendéglátó, szálláshelyet adó egységeknél helyeztünk el belőlük példányokat és a főbb turista pontokon érhetőek el, mint például Történelmi Park, Városi Uszoda. Ezen felül, mivel Csurgó Város Önkormányzata tagja

a Nagyatád-Rinyamente Turisztikai Desztináció-menedzsment Egyesületnek, így ők is terjesztik kiadványainkat. A közeljövőben kiadványainkat elektronikusan is közzé fogjuk tenni elsősorban a hivatal honlapján (www.csurgo.hu), hogy minél szélesebb körben elérhetővé váljanak.

A következő évben Csurgó újabb hatalmas turisztikai attrakcióval, szállodával és élményfürdővel fog bővülni. Vannak-e tervek, lesz-e folytatása a Csurgó lehetőségeit bemutató kiadványok sorozatának?

-Igen ez Csurgó város életében egy történelmi jelentőségű fejlesztés, mely nem csak a város, hanem az egész térség idegenforgalmára jelenős hatást fog gyakorolni. Nagyon várjuk már ennek a fejlesztésnek a megvalósítását, sokat várunk tőle. Ennek köszönhetően a város és a térség idegenforgalma is egy következő fokozatba fog kapcsolni, reménységünk szerint nagymértékben átalakul. Ehhez azonban nagyon komoly és professzionális marketingre lesz szükség. Kollégáimmal közösen készen állunk erre és mindent el fogunk követni annak érdekében, hogy még többen megismerhessék ezt az 1000 éves kisvárost, annak gazdag történelmét és egyben a térségünket is. Kiemelten fogjuk keresni az ehhez kapcsolódó marketing eszközöket, pályázati lehetőségeket.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

A Csurgói Városi Uszoda TÖBB MINT USZODA!

Árak

Jegyek:

Felnőtt egész napos:	2.000 Ft
Felnőtt délutános (14 óra után):	1.800 Ft
Nyugdíjas/Diák egész napos:	1.800 Ft
Nyugdíjas/Diák délutános (14 óra után):	1.600 Ft
Gyermek egész napos:	1.200 Ft
Gyermek délutános (15 óra után):	1.000 Ft
Családi 2+1:	4.000 Ft
Családi 2+2:	5.200 Ft
Családi 2+3:	6.200 Ft

Bérletek:

Felnőtt egész napos (6x):	10.300 Ft
Felnőtt délutános (6x):	9.200 Ft
Nyugdíjas/Diák egész napos (6x):	9.200 Ft
Nyugdíjas/Diák délutános (6x):	8.200 Ft

Masszázs árak:

Arcmasszázs rádiózással:	2.200 Ft
Arc + hát masszáz (45 perc):	5.000 Ft
Arc + egésztest masszáz (75perc):	7.000 Ft
Csokis/ mézes masszáz (60perc):	6.800 Ft
Anti cellulit,méregtelenítő, vitalizáló iszap kezelés:	6.800 Ft

Nyitva tartás: Hétfő-Péntek: 14.00-20.00
Szombat-Vasárnap: 9.00-20.00

Csurgói lakosoknak Csurgó Kártya felmutatásával 50%-os kedvezményt biztosítunk a jegyek és bérletek árából!

Facebook: www.facebook.com/csurgovarosiuszoda

2021. január 1-én indult HUHR/1901/2.1.2/0074 azonosítószámú, [AT@AT.CB](#) elnevezésű, Interreg V-A Magyarország-Horvátország Együttműködési Program keretében megvalósuló projekt, melyben Varasd megye vezető partnerként, a Varasd Megyei Turisztikai Testület, Csurgó Város Önkormányzata, valamint a Pannon Egyetem Nagykanizsai Kampusza projektpartnerként vesz részt.

„AT@AT.CB” projekt fő célja a Magyarország és Horvátország határ menti régiók turisztikai látogatottságának növelése. A projekt során Csurgó vonatkozásában a Történelmi Park korszerű informatikai megoldásokat alkalmazó turisztikai célú fejlesztése valósul meg. Csurgó Város Önkormányzata és Varasd megye olyan látogatóközpontok kialakítását tűzte ki célul, amelyben a két látogatóközpont vendégei egy ún. „ablakon” keresztül valós időben kommunikálhatnak egymással.

Egy kisebb volumenű beruházás megvalósítására is sor kerül Csurgón: a Történelmi Park fakastélyához vezető alagút kivitelezése, informatikai fejlesztése és berendezése is jelen projekt keretében valósul meg, amely új, innovatív, egyedi elemként még inkább hozzájárul a helyi és a regionális turizmus fellendüléséhez és a szolgáltatások bővítéséhez.

Szoft elemként, disszeminációs céllal (a projekt eredményeinek és a megvalósult fejlesztések népszerűsítése céljából) középkori vásár rendezvény, valamint egy nemzetközi rajzverseny megszervezésére is sor kerül. A projektnek részét képezi továbbá két tréning lebonyolítása is egyrészt a turisztikai szolgáltatók, másrészt az érdekkapcsolatok képviselői számára.

A projekt keretében a Pannon Egyetem egy virtuális valóságon és gamifikáción alapuló okostelefonokra készülő ingyenesen letölthető alkalmazást fejleszt, amely lehetővé teszi a határon átnyúló térség egyesítését és a kulturális és természeti örökségek népszerűsítését.

Egy határon átnyúló régió, ahol a folyók összekötnek, nem elválasztanak

November 25 – A Szovjetunióba hurcolt magyar politikai rabok és kényszermunkások, a Gulág emléknapja

Nem csak férfiakat, hanem nagy számban nőket és gyermekeket is dolgoztattak a munkatáborokban

Gulág. Sokak családi emlékezetében máig is rossz emlékeket idéz ez az öt betűs szó, melynek jelentése alatt a sztálini Szovjetunió egészét behálózó munkatáborrendszert értjük, ahol a fennálló politikai rendszer ellenzőit, hadifoglyokat, civileket tartották fogva és köteleztek fizikai munkavégzésre.

Magyarországon, 2012 óta november 25-én, minden évben ezen a napon emlékezünk meg, azokról a magyar honfitársainkról, akiket mondvascsinált, valótlan indokok alapján összegyűjtöttek, majd vitték kényszermunkára az egykori Szovjetunió területére.

Kovács Andor, az egykor Gulágot is megjárt csurgói politikai fogoly így ír a munkatáborokba kerülésekről, és háború vége utáni szabadság reményében történő utazásának, majd elfogásának körülményeiről Évezredes ágsorsok Dél-Somogyból című könyvében:

„A háború befejezése után kiszállított és ott évekig kényszermunkát végző kb. 500.000 magyar állampolgárt gyűjtőnéven „hadifogoly”-ként tartják számon. A valóság az, hogy a Szovjetunióban 1944 őszén, mielőtt a szovjet csapatok átlépték

a Kárpátokat, alig pár ezer magyar hadifogoly volt csak életben a harcok közben elfogottak közül. A közel 500.000 főt kitevő tömeg zöme a háborúskodások végén fegyvertelen állapotban, s nem a harcmezőn került a szovjet katonák felügyelete alá, illetve rabságába.”

Beke Ferenc (1905-1945)

„Többen is kiáltottak felém, mikor megláttak: „Gyere, Kanizsára megyünk!” Hívásukra beálltam a sorba.” „Másnap vagoníroztunk. Az állomásig vezető úton minden 60-as csoport mellett 5-6 géppisztolyos katona haladt csőre töltött pisztollyal. Furcsa jelenség volt!” „Amikor bezsúfolódtunk a marhavagonba, ránk zárták és lelakatolták az ajtót. Ekkor bizonyosodott be és vált valóssággá, a rémhírként kezelt mende-monda, vagyis az, hogy a Szovjetunióba induló transzportba kerültünk.”

November 25. napját a történelem jelelte ki az emlékezésre, ugyanis 1953-ban ezen a napon érkezett vissza Magyarországra a Gulág táborokból hazaengedett magyar rabok első csoportja.

Közülük azonban sokak sajnos soha nem tértek haza. Éhezések, betegségek, a rossz életkörülmények és a kis munkának nevezett „malenkij robot” fizikai és lelki terhei tizedelték a méltatlan fogságban szenvedőket.

A csurgói Beke Ferenc 40 évesen, éhezés következtében veszítette életét a „malenkij robot” egyik szovjet táborában. Három kislánya félárván felnőve, csak a fényképekről tudott már emlékezni az egyszer volt édesapára.

Az életben maradt, 1953. november 25. után hazatért lefogyott, sokszor sérült, beteges megmenekülteket pedig évtizedekre némaságra kényszerítették. Szótlanul kellett hordozniuk az elszenedett testi és lelki fájdalmakat. Családjaikkal még évekig szenvedtek a Szovjetuniót kiszolgáló politika utóhatásaitól.

Pécsi Ágnes így ír erről a „Gulág és az 58.5 áldozatainak emlékére” című versében:

„Kik onnan megjöttek,
túlélő, holt lelkek,
szemeikben mély alom,
bennük zokog a fájdalom!”

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

„Tűz van! Tűz van!”

Szorosan épült zsúpfedeles házak a mai Rákóczi utcában

Napjaink korszerű tűzvédelmi és tűzoltási technikái mellett is számtalan tragikus tüzesettel találkozhatunk. Az ember egyik legjobb barátja, a vörös kakas számtalan előnye mellett sok veszélyt is rejt magában. A „Tűz van! Tűz van!” kiállítás minden időkből az egyik legféltettebb hangzó figyelemfelhívás volt.

Csurgón az 1874-ben, a Ritter, később névmagyarosítással Reményi Samu kezdeményezésére megalakult első Somogy-csurgói Önkéntes Tűzoltó Egyesület működése sokat javított ugyan a tüzek megfékezésén, a szorosan épített főként zsúpos, szalmafedelű, faszkeresztű lakóházak és gazdasági épületek miatt azonban sok nehézségbe ütközött az időnként fel-felcsapó lángnyelvek terjedésének megfékezése.

Korabeli sajtó elődeink, a Csurgó és Vidéke havilap, valamint a megyei újságok is

számtalan tudósításban írtak a környékünk kisebb-nagyobb tűz eseteiről.

Az egyik legnagyobb kárt okozó tűz 1905. január 27-én, a lenfonó gyár (fagyár) főépületében keletkezett. A hatalmas üzemcsarnokban oly sebesen terjedtek a lángok, hogy oltásra nem is lehetett gondolni. A hamar a helyszínre érkező helyi tűzoltóság fő célja a környező épületek és az alapanyagok megóvása volt. Az éppen tomboló szélvihar azonban nagyban súlyosbította és akadályozta az oltási munkálatoikat. A befagyott Nagyárok-ból, mai nevén Máriás patak-ból történő víz vételt pedig a vastag jég nehezítette. Szerencsére emberéletben nem esett kár, azonban az anyagi veszteség óriási, több mint 80000 korona volt.

1911 februárjában Hochreiter Kornél ügyvéd házában (ma Petőfi tér 36.) a kémény

melletti gerenda kigyulladásából eredő óriási tüzet, melynek következtében még a szobák mennyezete is több helyen beszakadt. A viharos szél kis híján a szomszédos épületekre is átfújta a lángokat, azonban a gyorsan kiérkező helyi tűzoltóknak sikerült megakadályozni a tűz tovább terjedését.

Porrog községben ugyan ezen év március 8-án, szerdán este 10 óra tájban Fliszár Ferenc zsúppal fedett házából indult el a tűzkakas, és pillanatok alatt száguldott végig a szorosan egymás mellé épült sövénykerítéses, zsúpos házak között. Bár egy már 20 éves belügyi rendelet szerint minden község köteles lett volna tűzoltóságot szervezni, Porrogon ennek is híján voltak. Így aztán öt ház teljesen, három részlegesen megsemmisült, és többen is súlyosan megégtek a felcsapó lángoktól.

1911. július 25-én felügye-

let nélkül játszó gyermekek Weisz Ede kereskedő, mai címen Petőfi tér 8. szám alatt volt 250 kereszt rozsát gyűjtött fel. A tűzoltóság eredményességének köszönhetően a tűz a szomszédos lakóházakra és zsinagógára nem tudott átterjedni.

November 2-ára virradóra az alsoki Kiss Ferenc pincéje gyulladt ki, 3-án pedig özvegy Kuruc Ferencné pincéje vált a tűz martalékává.

November 11-én a berzencei Faáru és Botgyár fő épületének tetőzetében ütött ki tűz, melynek következtében földig égett az esernyők és botok raktára, valamint a munkaterem és az egyéb értékes gépekkel felszerelt helyiségek is. A tüzet a helyi tűzoltóság megfeszítette, hosszas munkával eloltotta ugyan, de a kár így is elérte a közel 46000 koronát. A legnagyobb veszteség mégis az volt, hogy a közelgő tél és az ünnepek előtt számtalan szegény sorsú család vált munka és kereset nélkülivé.

Szentán november 14-én szárnyalt a tűzkakas. Mivel a lakosság nagy része a csurgói heti piacon volt, ezért a déli 12 órakor az egyik lakóházban elindult lángokat a helyben maradtak nem tudták megfékezni. Bár a tűzjelzésre a csurgói, a berzencei és az alsoki tűzoltók, valamint az újmajori uradalmi cselédség és intézőség is teljes felszereléssel vonult ki, a lángokat így is csak este 6 órára tudták teljesen eloltani. A sajnálatos esetben leégett egy lakóház, nyolc istálló és pajta, öt sertésól, valamint rengeteg takarmány és termény semmisült meg. A kár nagyon jelentős, 20045 korona volt, melyből csak 830 korona volt biztosítva.

Iharos községben november 19-én Dobri Sándor gazdának két garnitúra benzinmotorú

cséplőgépe és tartozékaik váltak a tűz martalékává. Az okozott kár elérte a 16000 koronát.

1913 szeptemberében Meller Henrik bérleményében, a majorban szándékos gyújtogatás következtében egy szénakazal kapott lángra. A tűzoltók gyors munkája következtében a tüzet sikerült időben lokalizálni.

Belevári István és József akkor Somssich, ma Rákóczi utcai házaik udvarán szintén 1913 szeptemberében egy pajta és istálló, a bennük tárolt értékes takarmányokkal vált az ismeretlen okból fellobbanó lángok martalékává.

A Somogyi Újság a Csurgó központjában, Puskás János telkén 1928. június 30-án kipattant, nagy károkat okozó, de időben megfékezett tüzesetről számolt be.

1938. október 12-én a Basakuti u. 31. alatti Marics István portáján keletkezett tűz, amely hamarosan már négy szomszédjára is átterjedt. A helyi tűzoltók mellett a nagykanizsai egység is a helyszínre érkezett. Együttes erővel, a Derhányi árokat felduzzasztva szivattyúzták a vizet a tűzoltáshoz. A kár azonban így is óriásira duzzadt. Leégett négy pajta, két

Az 1874-ben alakult tűzoltóság szertára a Petőfi téren

kocsiszín, három istálló, egy ól, valamint megsimmisült 17 kocsis burgonya és elpusztult egy szarvasmarha is.

1941. szeptember 9-én, sajnálatos módon emberéletet is követelt a tűz. Csurgón, a Petőfi tér 22. sz. alatt (mai címén Petőfi tér 20.), éjjel gyulladt ki a Schulze Andor és Weisz Kál-

mán közös udvarban lévő 2 lakásos udvari házrész. A tűz Weiszék otthonában keletkezett, ahonnan Weisz Kálmán és a leánya Budapestre utazott, és a házban csak Weiszék vője, Schwarcz Ignác tartózkodott. A szerencsétlen ember a lakással együtt szinte teljesen porrá égett.

Napjainkban, a fejlett tűzoltási lehetőségek mellett is, fokozottan kell ügyelni a tűzvédelmi szabályok betartására. Így aztán a tűz lehet az egyik legjobb barátunk - ha megfelelően használjuk; és az egyik legádázabb ellenségünk - ha elővigyázatlanok vagyunk.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Igényeljen Csurgó Kártyát és éljen a kedvezményekkel!

Elfogadóhelyek és a kedvezmények mértéke:

- Sótonyi László Sportcsarnok 20 %
- Sportcsarnok Kondicionáló terem 20 %
- Műfüves pálya használata 20 %
- Csurgó város helyi autóbuszjáratai 20%
- Városi Uszoda 50 %
- Csokonai Községi Ház (saját rendezvények) 100 %
- Városi Könyvtár 100 %
- Városi Múzeum 100 %
- Történelmi Park (saját rendezvények) 100 %
- Csokonai Vitéz Mihály Emlékhely 50 %
- Gyékényesi Poszeidon Panzió mellett működő teniszpálya, strandröplabdapálya és homokfocipálya használata 100 %

<http://csurgo.hu/hu/turizmus/csurgo-kartya>

Marhahús és provizorok

Nem is olyan könnyű megindokolni az írást, hiszen adventben vagyunk, az advent viszont az elcsendesülés, a magunkba fordulás és csend időszaka. Ilyenkor nem rendeztek mulatságokat, még lakodalmakat sem tartottak. Csakhogy jegyzeteim között rábukkantam a csurgói diákok több, mint két évszázaddal ezelőtti étrendjére, és főleg a provizori tisztségre, amely a csurgói iskolában még 2000-ben is létezett. Mindezekhez Nagyváthy János alapos feljegyzései segítettek hozzá. Ő rögtön 1792-es Csurgóra-kerülése után elkezdte a bentlakás (alumnium majd internátus, az állami időszakban kollégium) és diákétkeztetés (konviktus, tápintézet, menza) megszervezését. E nélkül vidéki tanulók csak magánháznál kaphattak volna lakást és kosztot. Már az első tervezetben szerepel a Csurgóra annyira jellemző, mind a mai napig ismert provizori tisztség.

Az étrendben meghatározó szerepe volt a marhahúsnak. Csurgón az 1900-as évek elején még naponta levágtak és kimértek egy-egy marhát és borjút. A fogyasztása mára már sokad rendűvé vált, pedig a jellegzetesen magyar ételnek számító gulyáslevesbe is ezt főztek. Még az 1972-es kiadású Magyar Értelmező Kéziszótár is úgy tudta, a gulyás ebből készült: „Kis darabokra vágott, paprikás, hagymás zsírban párolt marhahúsból burgonyával készült étel.” Csakhogy a gulyáshoz gulya is kell, de ebből ma már kevés van. 1972-ben még majdnem mindegyik falusi portán tartottak szarvasmarhát, azonban még uniós csatlakozásunk előtt elvárás volt az állományunk jelentős csökkentése. Pedig zárkertjeink, rétjeink egy része gazban áll, már annak is örülnek, ha felnövi az akác. Erre a környezetvédők is rásegítettek: a szarvasmarha ökológiai lábnyoma a legnagyobb. Még lehet kapni marhahúst, de nagyrészt Írországból, Argentínából származót. Lehet, hogy ott még nem hallottak lábnyomról. Talán meg sem született volna ez az írás, ha nem ugrik be a hamburger reklámja: azért is jó, mert 100% marhahúsból készült.

Nagyváthy rendelkezése szerint az intézmény mindenkori vezető tanára, a rektor a beszerzett élelmiszerek kár és veszteség nélkül való kezelése céljából provizort rendelt ki. „Ennek kötelessége lesz a rábízott dolgról pontos számadást készíteni, valamint ellenőrizni, hogy nincs-e valakinek az alumniumi gabonával vagy zöldségfélével együtt tartott valamije, mert az ilyen tilos. A provizor ezen kívül gondosan vigyáz arra is, hogy a konviktus kertjét télen-nyáron jól kihasználják-e a szükségletek előállításánál. Gondoskodik arról is, hogy az alumnusoknak minden házba arányosan és egyenlő mérték szerint vigyék naponként az elkészített ételt. Ha lehet, tegye meg akár azt is, hogy az alumnusokat mind egy fedél alatt kosztoltassa. De a provizor kötelessége a gazdaasszonynak napról-napra a megfelelő mennyiségű zsírt és hozzávalót adni.”

Nekem még hosszú évek során provizorok hordták ki az ételt.. Szerepük idővel megváltozott. Az étkezébe korábban érkeztek, terítették, kihordták diáktársaiknak az ételt, sőt az étkezés rendjére is ügyeltek. Ez inkább a főprovizorok tisztsége volt. Tekintélyük volt az ifjúság körében. Markó György, Kincses Benjamin és Süle Ferenc neve jut először eszembe.

A felügyelő feladatköre: „A' konyha kertben répát, petrezselymet, tormát, hagymát, ugorkát, fiszulyát [bab], borsót, salátát, karalábot, kel, fodros és fejes káposztát természet, és azt

a' szolgálkkal meg mívelteti 's asztralra adja.

A' malomban annak idejében talyigán a' szolgák által Gabonát küld örletni, a' lisztet percipiállyá [bevesz, bevételez], és sütni ki adja.

Az asztal ruhákat tisztán tartja és annak idejében ki szapul-tatja.

Az eledel ki szolgáltatásában ezek lesznek a szabályok]:

Minden Deákra Szolgájával együtt két font kenyér (1 font= 0,45 kilogramm) számláltatik napjában.

Tehén hús minden nap egyszer főzetik napjában, délben ti. egy Deákra Szolgájával együtt ¾ font hús.

Estvére eleség, vagy a' mint mások nevezik főzelék készítette-
tik vatsorául, és akár mellyik nemből egy Személlyre szolgájával
együtt fél ittze (1 icce= 0,8 liter) méretik ki.

Só, napjában kétszer véve egy Deákra és egy Szolgára 3 lat számláltatik.

Szalonna zsírból egy estvéli főzelék Vatsorához egy Deákra és egy szolgára 3 lat, vajból 1 ½ lat.

Tészta ételnek való búza lisztből egy Deákra szolgájával együtt Vatsorára egy ittze adatik ki.

Káposztából egy Deákra Szolgájával együtt egy ittze,

Délben a' Tehén hús leveshez akár liszt, árpa kása, bab, borsó, savanyú káposzta légyen is az, egy Deákra és egy szolgára számláltatik fél ittze.

Úgy főzessen minden napon, hogy többet ennél ki ne adjon, és az eledelt a' mennyire lehet minden nap változtassa.

Hogy az étel fel tseréltesen, ezen sor tartasson meg t. i.

Vasárnap délben a' Tehén húshoz levesnek tészta – Estve lentse eczettel vagy törve.

Hétfőn zöldség, estvére köles kása

Kedden káposzta, estvére Borsó törve vagy lentse.

Szerdán Árpa kása. Estvére Bab törve vagy levesen

Csütörtökön Sárga répa Este Száraz tészta

Pénteken Hajdina Kása Este Lencse eczettel vagy törve.

Szombaton Káposzta Este.”

A szokásos vasárnapi húsleves a „csurgói alma mater legnagyobb diákja”, a későbbi püspök, műfordító, Baksay Sándor szerint a hét más napjain is felszolgálták. Ő a reformkorban, 1839 és 1847 között étkezett konviktuson: „Eledelük tíz álló hónapon keresztül délről- délre húsleves, melyben a són kívül soka semmiféle járulék nem tévedhetett. Utána a főtt hús, mintegy 3 kiló 24 darabra osztva, melynek javát a nagyobbik osztály és korrend szerint elválogattak, a szolgák (szolgadiákok) aztán összevihat-tak azon, ami megmaradt.”

A marhahúsleves főzése Debrecenből származhatott. Iskolánk egykori tanára, Pókos Ferenc 1944 és 1947 között volt nevelőtanár az ottani Református Kollégiumban, és tanártársainak gyakran elmesélte, vasárnaponként mindig marhahúsleveset ettek, de mindig egyformát, amelyet jó öreg hortobágyi marhák húsból főztek.

HJ

Köszönet a véradóknak

November 27. a Véradók Napja Magyarországon. A jeles napot a Magyar Vöröskereszt jóvoltából, 1988 óta ünnepeljük hazánkban. Ezen a napon sokszoros véradók, több éve a véradásszervezésben tevékenykedők, véradóbarát munkahelyek és a véradó-mozgalmak támogatói részesülnek elismerésben.

A vér nélkülözhetetlen a rázoruló betegek gyógyításában, az életmentésben. A tudomány mai állása szerint a vér semmi mással nem helyettesíthető, mesterségesen nem előállítható, csak véradással pótolható. A vér az emberi test egyik legfontosabb alkotóeleme. Legfontosabb feladata az oxigén, a szén-dioxid, a tápanyagok, salakanyagok, hormonok szállítása, valamint fontos szerepet játszik a szervezet hőháztartásában és a kórokozók elleni védelemben.

Egy felnőtt embernek általában 5 liter vére van, ebből kb. fél liter tartalék, amely szükség esetén mobilizálható.

Vérátömlesztésre első sorban a nagy vérvesztéssel járó balesetek sérültjeinek ellátásakor, műtétek során van szükség, illetve számos súlyos betegség, mint a vérképzőszervi vagy rosszindulatú betegségek is jó eséllyel gyógyíthatók, azonban a kezelés során a betegnek folyamatosan vércé-
szítményeket kell kapnia.

Magyarországon a leggyakoribb vércsoport az A-s, míg a legritkább az AB-s. Az ABO vércsoportokat Karl Landsteiner fedezte fel 1901-ben. Ezt megelőzően nagy kérdés volt az orvostudomány számára, hogy a vérátömlesztés miért menti meg valaki életét, más pedig miért hal bele. A vérátömlesztés szempontjából az ABO vércsoport rendszer után az RhD vércsoport a legfontosabb. Ha a vérünk tartalmaz RhD antigéneket, akkor RhD-pozitív vércsoportról, ha nem tartalmaz, akkor kor RhD-negatív vércsoportról beszélünk. Magyarországon a vérellátás során szakmai követelmény, hogy lehetőség szerint minden beteg a saját vércsoportjának megfelelő vért kapjon. Az esetek többségében elegendő az ABO és az RhD vércsoportok egyezősége, azonban speciális esetekben további egyezőség is szükséges lehet. Amennyiben szakmai, vagy vérgazdálkodási okból nincs lehetőség a csoport azonos vér adására, akkor kerülhet sor eltérő vércsoportú vércé-
szítmény felhasználására, de még ez is szigorú szabályokhoz kötött.

A véradás során levett vérből előállított legrövidebb lejáratú vércé-
szítmény (trombocita készítmény) csupán 5 napig használható fel, ezért nagyon fontos, a véradások folyamatosága.

Ha véradásra készülünk, nagyon fontos, hogy a véradás alapelve, hogy csak egészséges ember adhat vért, védve ezzel a véradó és a vért kapó beteg egészségét is. Véradásra az jelentkező, aki már elmúlt 18 éves, de még nincs 65 esztendő és testsúlya eléri az 50 kg-ot. A nők évente maximum 4, a férfiak maximum 5 alkalommal adhatnak vért. Másik fontos kritérium pedig, hogy két véradás között legalább 56 napnak

el kell telnie, ugyanis ennyi időre van szüksége a szervezetünknek, hogy regenerálódjon.

A véradás körülbelül 1 órát vesz igénybe. Az adatok felvétele után minden véradónak egy orvosi vizsgálaton kell átesnie. Amennyiben az orvos mindent rendben talál, következhet a véradás. A véradás után a szúrás helyére steril nyomókötés kerül, majd 5-10 perc pihenés következik.

A vér útja a vércé-
szítmény-előállító részlegben folytatódik, ahol az arra alkalmas vérből 3 féle készítményt állítanak elő: vörösvérsejt-koncentrátumot, trombocita-koncentrátumot és friss fagyasztott plazmát. Ezeket a készítményeket akár három különböző beteg is megkaphatja. Innen ered a jól ismert szlogen: Adj vért és ments meg három életet!

A hazai egészségügyi intézmények ellátása éves szinten 390 000 véradással biztosítható, így a folyamatos, biztonságos ellátáshoz - munkanapokra

lebontva - napi 1600-1800 véradóra van szükség. Az idei évben eddig 359 ezren jelentkeztek a Vöröskereszt által szervezett véradások valamelyikére, van, aki több alkalommal is. Az új véradók száma megközelíti az ötvenezer főt.

A koronavírus – ahogy az élet minden más területére – természetesen veszélyt jelent a vérellátásra is. A veszély azonban nem abban áll, hogy a koronavírus a vérátömlesztések során megfertőzheti a betegeket. Legnagyobb veszélye az, hogy betegség miatt meghíusul a betegellátáshoz szükséges vérek levétele.

BV

Forrás:

1. *Véradók napja-köszönet a véradóknak* <https://www.veradas.hu/hirek/veradok-napja---koszonet-a-veradoknak>
2. *Miért fontos a véradás* <https://www.ovsz.hu/hu/miert-fontos-veradas>
3. *Hogyan zajlik egy véradás* <https://www.ovsz.hu/hu/hogyan-zajlik-egy-veradas>

Csurgó és Környéke

Csurgó és Környéke - Közéleti és kulturális lap

Megjelenik (2021./11. szám):
2021. november 25.

Lapzártá:
minden hónap 20-án!

Kiadja:
IMCOM Marketing és Szolgáltató Bt.

Felelős kiadó:
Szabó Balázs - ügyvezető

Levélcím:
8840 Csurgó, Kossuth L. u. 1.

Telefon:
+36 30/480 2046

Email cím:
csurgo.es.kornyeke@gmail.com

www.csurgo.hu/csurgoeskornyeke

nka
Nemzeti Kulturális Alap

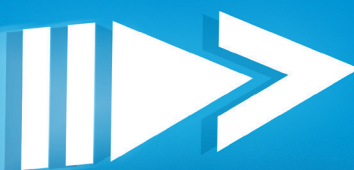
Főszerkesztő: Szabó Balázs
Szerkesztők:
Balogh Veronika,
Vargáné Hegedűs Magdolna,
Szabó-Vukk Katalin
Elérhetőek Csurgón az alábbi helyeken:
egyházak, általános iskolák,
középsiskolák, óvodák, Csokonai
Közösségi Ház, Városi Könyvtár,
Posta, Széchenyi téri újságos.

Küldjön hírt!
Juttassa el hozzánk észrevételét,
összson meg érdekességeket, küldjön híreket!
Levélcím: 8840 Csurgó, Kossuth L. u. 1.
Telefon: +36 30/480 2046
Email cím: csurgo.es.kornyeke@gmail.com

A Csurgó és Környéke Közéleti és kulturális lap 2021/11. száma a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával valósult meg.

KORMÁNY INFORMÁCIÓ

**MAGYARORSZÁG
ELŐRE MEGY!**

**Nem
hátra.**

Készült Magyarország Kormánya megbízásából.